

Uchwała Nr 832.22.2022
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 25 stycznia 2022 r.

w sprawie wszczęcia postępowania nadzorczego wobec części uchwały Rady Gminy Puchaczów

Na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.), art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwała, co następuje:

wszczyna się postępowanie nadzorcze w celu stwierdzenia nieważności uchwały Nr XL/305/21 Rady Gminy Puchaczów z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy udzielaniu dotacji celowej na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz kryteriów wyboru inwestycji do finansowania i sposobu rozliczenia dotacji w w części dotyczącej:

- § 5 ust. 9, § 6 ust. 2 i § 10 ust. 3 uchwały,

- pkt 2 i 3 załącznika Nr 3 do wniosku, stanowiącego załącznik Nr 1 do uchwały,

z powodu naruszenia art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.) oraz art. 220 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.).

UZASADNIENIE

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie po zbadaniu doręczonej w dniu 10 stycznia 2022 r. uchwały Rady Gminy Puchaczów, o której mowa w sentencji stwierdziło, że zawiera ona w części postanowienia naruszające prawo w sposób istotny.

Mocą tej uchwały Rada Gminy Puchaczów ustaliła zasady i tryb postępowania przy udzielaniu dotacji celowej na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz kryteria wyboru inwestycji do finansowania i sposób rozliczenia dotacji udzielanych z budżetu Gminy Puchaczów. W § 5 badanej uchwały ustalona została „procedura przyznawania dotacji celowej”, obejmująca określenie wzoru wniosku o udzielenie dotacji (załącznik Nr 1 do uchwały) oraz wymagane załączniki składane wraz z nim. Znalazło się w nim również postanowienie, że od wnioskodawcy mogą być żądane dodatkowe dokumenty i informacje niezbędne do prawidłowej oceny wniosku (ust. 9).

Stosownie do przywołanego wyżej art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania określa rada gminy. Określenie treści wniosku o udzielenie dotacji oraz wskazanie załączników do niego jest elementem trybu

postępowania, o którym mowa w tym przepisie. Przeniesienie na organ wykonawczy części uprawnień należących do organu stanowiącego, poprzez umożliwienie mu żądania przedłożenia przez wnioskodawcę dodatkowych, bliżej nie sprecyzowanych, dokumentów niezbędnych do prawidłowej oceny wniosku stanowi – zdaniem Kolegium RIO – wykroczenie poza przepis delegacyjny. Takie zapisy w uchwale mogą powodować daleko posuniętą swobodę organu wykonawczego w zakresie ustalania rodzaju dokumentów niezbędnych do udzielenia dotacji. W świetle wskazanego wyżej przepisu prawa rada gminy nie została upoważniona do przekazania organowi wykonawczemu przypisanych jej ustawowo kompetencji.

W ocenie Kolegium również postanowienia § 10 ust. 3 uchwały w sposób nieuprawniony przekazują organowi wykonawczemu kompetencje przypisane organowi stanowiącemu. W § 10 ust. 2 uchwały Rada Gminy Puchaczów ustaliła, że „w przypadku inwestycji związanej z budową szczelnego zbiornika bezodpływowego dotacja przysługuje pod warunkiem, że nieruchomość jest położona poza obszarem, na którym jest lub będzie budowana zbiorcza kanalizacja sanitarna albo włączenie się do tej sieci jest nieuzasadnione ekonomicznie”. Jednocześnie w § 10 ust. 3 wskazano, że „w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w ramach posiadanych środków, można odstąpić od warunku ujętego w ust. 2”. Zdaniem Kolegium takie zapisy stwarzają sytuację, w której to organ wykonawczy będzie mógł dowolnie decydować o wyborze inwestycji do dofinansowania, co stanowi naruszenie art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, w myśl którego zasady udzielania dotacji celowej obejmujące w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania określa rada gminy.

W § 6 ust. 2 uchwały Rada zawarła postanowienia, które określają jakie elementy ma w szczególności zawierać umowa o udzielenie dotacji celowej. W ocenie Kolegium regulacja ta wykracza poza zakres przyznanej radzie gminy delegacji określonej w art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zakres przywołanej delegacji nie daje podstaw prawnych do odrębnego regulowania w uchwale kwestii związanych z umową tym bardziej, że o udzieleniu dotacji celowej na podstawie umowy zawartej przez gminę z ubiegającym się podmiotem ustawodawca przesądził w ust. 6 tego przepisu. Normy prawne określone w art. 403 ust. 5 i ust. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska nie upoważniają organu stanowiącego do regulowania kwestii związanych z zawieraniem umowy na udzielenie z budżetu dotacji celowej. Czynności związane z umową na udzielenie dotacji należą do kompetencji organu wykonawczego, z wykorzystaniem regulacji, o których mowa w art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

W § 3 ust. 2 pkt 2 uchwały Rada stwierdziła, że dotację może uzyskać podmiot, który nie posiada jakichkolwiek zaległości wobec Gminy Puchaczów w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wodę i ścieki oraz z tytułu podatków i opłat lokalnych – wg stanu na dzień złożenia wniosku. Jednocześnie w pkt 2 załącznika Nr 3 do wniosku, stanowiącego załącznik Nr 1 do uchwały Rada zobowiązała wnioskodawcę ubiegającego się o dotację do złożenia oświadczenia o treści: „Oświadczam, że nie posiadam zaległości wobec Gminy Puchaczów w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz z tytułu podatków i opłat lokalnych wg stanu na dzień złożenia wniosku.” Wymóg złożenia przez samego wnioskodawcę oświadczenia

potwierdzającego fakt nieposiadania zaległości w podatkach i opłatach lokalnych narusza postanowienia przepisu art. 220 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.), zgodnie z którym organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli znane są one organowi z urzędu lub możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie m.in. posiadanej przez niego ewidencji, rejestrów lub innych danych.

W punkcie 3 załącznika Nr 3 do wniosku, stanowiącego załącznik Nr 1 do uchwały Rada zobowiązała wnioskodawcę ubiegającego się o dotację do wyrażenia zgody na przeprowadzenie kontroli na terenie swojej nieruchomości w zakresie wszelkich danych objętych wnioskiem, po zrealizowaniu inwestycji. W ocenie Kolegium postanowienia te wykraczają poza zakres kompetencji przyznanych organowi stanowiącemu, wynikający z art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska. Jak już wcześniej wskazano z przepisu tego wynika bowiem, że organ stanowiący został upoważniony do określenia zasad udzielania dotacji celowej obejmujących w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposób jej rozliczenia. W świetle tego przepisu organ stanowiący nie ma podstaw do stanowienia przepisów kontrolnych. W ocenie Kolegium RIO byłoby to możliwe tylko wówczas, gdyby upoważnienie takie wynikało wprost z przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska.

Kolegium RIO zwraca również uwagę na zapisy § 3 ust. 3 uchwały, które przewidują udzielanie pomocy de minimis. Jeżeli akt prawa miejscowego przewiduje taką pomoc, to zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 743), projekt programu pomocowego (w tym przypadku projekt uchwały) podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów celem zaopiniowania. W przypadku badanej uchwały nie dołączono informacji, czy jej projekt został przesłany do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie informuje, że w toku postępowania nadzorczego Rada Gminy Puchaczów może, w terminie do 7 lutego 2022 r., złożyć stosowne wyjaśnienia mające istotne znaczenie dla sprawy, może też – uznając przytoczone wyżej racje prawne – dostosować kwestionowaną uchwałę do obowiązującego prawa.

8 lutego 2022 r. o godz. 9:40 odbędzie się posiedzenie Kolegium RIO, na którym będzie rozpatrywana sprawa stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Puchaczów, o której mowa w sentencji. Na podstawie art. 15 zxx oraz art. 15 zzzii ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, posiedzenie to odbędzie się z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (tryb zdalny).

Informujemy, że upoważniony przedstawiciel Gminy może wziąć udział w tym posiedzeniu, po uprzednim zgłoszeniu takiej gotowości. Kwestie techniczne związane z ewentualnym

udostępnieniem możliwości wzięcia udziału w posiedzeniu Kolegium należy uzgodnić telefonicznie z pracownikiem Izby – p. Andrzejem Kowalskim (nr telefonu 665 602 468). Przebieg posiedzenia będzie utrwalany za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Wykonanie uchwały powierza się prezesowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie.

Otrzymują:

1. Rada Gminy Puchaczów,
2. Wójt Gminy Puchaczów.